ھەبەشلەر

ئېنىقلىما:

«ھەبەشلەر» ئابدۇللاھ ئەلھەبەشىيگە مەنسۇپ بىر ئازغۇن تائىپە بولۇپ، لىۋاندىكى ئىچكى ئۇرۇشتىن نەتىجىلەنگەن نادانلىق، كەمبەغەللىك قاتارلىق ئامىللاردىن پايدىلىنىپ، كالامىزم، سوپىزم ۋە باتىنىيلارنىڭ مېتودلىرىنى قايتىدىن جانلاندۇرۇشقا چاقىرىش، مۇسۇلمانلارنىڭ بىرلىكىنى پارچىلاپ، ئەقىدىلىرىنى چىرىتىش، ئۇلارنى ئاساسىي مەسىلىلەردىن يىراقلاشتۇرۇش مەقسىتىدە يېقىندا ئوتتۇرىغا چىققان ھەرىكەتتۇر.

قۇرۇلۇشى ۋە ئاساسلىق كىشىلىرى:

◈ ئابدۇللاھ ھۇرەرىي ئەلھەبەشىي: تولۇق ئىسمى ئابدۇللاھ ئىبنى مۇھەممەد ئەششەيبىي ئەلئەبدۇھرىي بولۇپ، ھەبەشىستاننىڭ ھۇرەر شەھرىدە ياشايدىغان بەنىي شەيبە ئىسىملىك ئەرەب قەبىلىسىدە دۇنياغا كەلگەن. ھۇرەردە تۇغۇلغانلىقى ئۈچۈن ھۇرەرىي، دەپ ئاتالغان. ئۇ ھۇرەرنىڭ سەھراسىغا بېرىپ شەيخ ئابدۇرراھمان ئەننۇرىي، شەيخ مۇھەممەد يۇنۇس جامىئۇلفۇنۇن قاتارلىقلاردا ئەرەب تىلى ۋە شافىئىي فىقھىسىنى ئۆگەنگەن. ئۇيەردىن جۇممە رايونىغا بېرىپ، شەيخ ئەششەرىيفنىڭ قولىدا ئوقۇغان. ئۇنىڭ ئىبغىشى، ئېزىشى تىيجانىييە تەرىقىتىگە بەيئەت قىلىشى بىلەن جۇممەدە مەيدانغا كەلگەن. بىر مەزگىلدىن كېيىن، داۋئىنىڭ ئەرمۇ رايونىغا بېرىپ، ھاجى ئەھمەد ئەلكەبىيرنىڭ ھۇزۇرىدا سەھىھۇل بۇخارىي ۋە قۇرئان ئىلىملىرى بويىچە ئىلىم تەھسىل قىلغان. ئارقىدىن داۋئىقا يېقىن بىر يېزىغا يۆتكەلگەن ۋە ئۇ يەردە «شواهد الحق في الاستغاثة بسيد الخلق» ناملىق كىتابنىڭ ئاپتورى شەيخ يۇسۇف نەبھانىينىڭ شاگىرتى شەيخ مۇفتى ئەسسىراج بىلەن ئۇچراشقان ۋە ئۇنىڭ ھۇزۇرىدا ھەدىس ئوگەنگەن. ئۇ بۇ يەردىن باشلاپ سوپىزمغا باشچىلاپ كىرىپ كەتكەن ۋە رىفائىييە تەرىقىتىگە بەيئەت قىلغان. ئۇ 1969 ـ يىلى ئافرىقىنىڭ ھەبەشىستان ئىقلىمىدىن سۈرىيەگە، ئاندىن لىۋانغا كەلگەن. ئەمما ئەگەشكۈچىلىرى ئۇنىڭ ھىجرىيەنىڭ 1367 ـ يىلى (مىلادى 1948 ـ يىلى) ھۇرەر شەھرىدىكى قۇرئان كەرىم يادلىتىش بىلەن شۇغۇللىنىدىغان ئىسلام جەمئىيەتلىرىگە قارشى شۇ يەرنىڭ ھاكىمى ئىندراجى سىھر ھەيلا سەيلاسىي بىلەن ھەمكارلىشىپ، مۇسۇلمانلارنىڭ زىيىنىغا «ئىتلار ئىقلىمى پىتنىسى» ناملىق بىر پىتنىنى رويابقا چىقارغاندىن كېيىن، 1950 ـ يىللىرى بۇ تەرەپلەرگە كەلگەنلىكىنى تىلغا ئالىدۇ. شۇ قېتىملىق پىتنىدە قۇرئان كەرىم يادلىتىدىغان مەدرىسىنىڭ مۇدىرى ئىبراھىم ھەسەنگە سۈرگۈن قىلىنىش بىلەن بىرگە 23 يىللىق قاماق جازاسى ھۆكۈم قىلىنغان. ئەپسۇسلىنارلىقى

www.munber.org

جۇربي رايۇنغا سۈرگۈن قىلىنغاندىن كېيىن، ئاللاھنىڭ دەرگاھىغا سەپەر قىلغان. ئابدۇللاھ ھۆرەرىينىڭ ھەيلا سەيلاسىي رىجىمى بىلەن ھەمكارلىشىشى نەتىجىسىدە نۇرغۇنلىغان شەيخلەر، دەۋەتچىلەر ئۆنىڭغا تاپشۇرۇپ بېرىلگەن. ئۇلارنىڭ خېلى كۆپ ساندىكى مەنسۇپلىرى مىسىر ۋە سەئۇدى ئەرەبىستانىغا قېچىپ كەلگەن. شۇنىڭ ئۈچۈن ئۆنىڭغا كىشىلەر «پىتنىخور» ياكى «پىتنە شەيخى» دەپ لەقەم قويۇپ قويغان.

ـ ئۇ لىۋانغا كەلگەندىن كېيىنمۇ گويا ئۆز يۇرتىدىكىگە ئوخشاشلا، شېرىك بىلەن بولغانغان ئەقىدىسىنى تارقىتىش، ئاللاھ تائالانىڭ سۈپەتلىرىنى بورمىلاش، جەبىر، تەسەۋۋۇپ، باتىنىيە ۋە رافىزىلىقنى تەشۋىق قىلىش جەھەتتە جەھمىيلارنىڭ مەزھىپىگە تايىنىش، ساھابىلەرگە ھاقارەت قىلىش، ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھانى ئاللاھنىڭ ئەمرىگە ئىسيان قىلىش بىلەن ئەيىپلەش قاتارلىقلاردىن باشقا يات، يۈچۈن پەتىۋالىرىنى تارقىتىش ئىشلىرىنى توختاتمىغان.

ـ ھەبەشىي كېيىنكى مەزگىللەردە، شەيخىنىڭ ئىماندا چېكىنىش، ئاللاھ تائالانىڭ ئەفئاللىرىدا زورلۇق بار، دەپ قاراش ۋە ئاللاھنىڭ سۈپەتلىرىنى ئېتىراپ قىلماسلىق قاتارلىقلاردىن شەكىللەنگەن ئەقىدىسىنى قوبۇل قىلمىغان ھېچقانداق مۇسۇلماننى كۆرەلمەيدىغان خېلى كۆپ ساندىكى مۇتەئەسسىپ، جېدەلخور كىشىلەرنى تەربىيلەپ چىقىش ئىشىدا مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشكەن. ئۇلار كىشىلەرنىڭ ئىشىكلىرىنى قېقىپ، ھەبەشىي ئەقىدىسىنى ئۆگىنىشنى تەلەپ قىلىپ جاھىللىق بىلەن تۇرىۋالىدۇ، شەيخىنىڭ كىتابلىرىنى ئۇلارغا ھەقسىز تارقىتىدۇ.

◈ نەززار ئەلھەلەبىي: ھەبەشىينىڭ ئىزباسارى ۋە ئىسلام پىلان ـ لاھىيە جەمئىيىتىنىڭ رەئىسى. ئۇنى ئەگەشكۈچىلىرى «مەرھەمەتلىك شەيخ» دەپ ئاتىشىدىغان بولۇپ، پەتىۋا بېرىش ئورگىنىنىڭ يۇقىرى دەرىجىلىك مۇفتىسى مەنسىپىنى تۇتىدىغان كىشى بىلەن ئوخشاش كۆرىدۇ. ئۇلار يوللاردىكى تاملارغا «كاپىر مۇفتى ھەسەن خالىدنىڭ مۇپتىلىقىنى قوبۇل قىلمايمىز، مۇفتى نەززار ئەلھەلەبىينى قارشى ئالىمىز» دېگەن شۇئارلارنى يېزىپ قويۇشاتتى. ئۇ كېيىنكى مەزگىلدە باشقىلار تەرىپىدىن ئۆلتۈرۈلدى.

◈ ئۇلارنىڭ يەنە ئاۋام ئېچىدىمۇ قانچىلىغان مەشھۇر كىشىلىرى بار. مەسىلەن پارلامېنت ئەزاسى ئەدنان ئەتتەرابلىسىي، ئىككىنچى نامزاتى تاھا ناجى: بۇ كىشى كۆپىنچىسى خىرىستىيانلاردىن تەركىب تاپقان 1700 ئاۋازغا ئېرىشكەن، ئۇ ئاۋاز توپلاش جەريانىدا ئىسلام ئەسلىيەتچىلىكىنى يوقىتىدىغانلىقىغا ۋەدە بەرگەن، بىراق نەتىجە قازىنالمىغان. ئىسلام پىلان ـ لاھىيە جەمئىيىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ھەسسان قەراقىرا، كامال ئەلھۇت، ئىماددۇدىن ھەيدەر، ئابدۇللاھ ئەلبارۇدىي قاتارلىقلار بولۇپ، بۇلار خەلىققە خىزمەت سۇنۇش مەدەنىي مۇئەسسەسەسى ۋە خەلق خىزمىتى ۋە تەتقىقات مەركىزى، دېگەنگە ئوخشىغان ئەڭ چوڭ يازما يادىكارلىقلار ۋە تەتقىقات ئاپپاراتلىرىنىڭ ئىدارە ئىشلىرىغا يېتەكچىلىك قىلىدۇ. كېيىنكى مەزگىللەردە تارىخىي كىتابلارنى ئەشئەرىي ۋە جەھمىييەلەرنىڭ مېتودى بويىچە تەھقىقلاشنى باشلىغان بولۇپ، ھەتتا ئىلىم ئىگەللىگۈچىلەرمۇ بىلەلمەيدىغان يات ـ يۈچۈن ئىسىملارنى مەلۇم غەرەزلەر ئۈچۈن قوللانغان. مەسىلەن «ھافىز ئەلئەبدۇھرىي ئۆزىنىڭ دەلىلدە مۇنداق دېگەن» دېگەنگە ئوخشىغان سۆزلەرنى ئىشلىتىدۇ ـ دە،

www.munber.org

كىشىلەرنى قايمۇقتۇرۇپ قويىدۇ. كىشىلەرنىڭ ھافىزنىڭ ھافىز ئىبنى ھەجەر ياكى نەۋۋىيغا ئوخشاش مۇسۇلمانلارنىڭ مەشھۇر ئۆلىمالىرىنىڭ بىرى ئوخشايدۇ، دەپ ئويلاپ قالىدۇ. ھالبۇكى ئەلئەبدۇھرىي ئەمەلىيەتتە ئۆزلىرىنىڭ شەيخى بولۇپ، ئۇنىڭ «دۇرۇس قوللانما» ناملىق كىتابىدىن ئالغان نەقىللىرىدۇر.

پىكىر ۋە ئېتىقادلار:

◈ ھەبەشلەر فىقھىي ۋە ئېتىقادتا ئىمام شافىئىينىڭ مەزھىپىدە ئىكەنلىكىنى دەۋا قىلىشىدۇ. ئەمەلىيەتتە بولسا، ئىمام شافىئىي (ئاللاھ ئۇنىڭغا رەھمەت قىلسۇن)نىڭ مەزھىپىدىن تولىمۇ يىراقتا. ئۇلار ئاللاھ تائالانىڭ سۈپەتلىرىنى شەرئىي بەلگۈملەردىن يىراق ھالدا تەۋىل قىلىدۇ. ئاللاھنىڭ «ئىستىۋا» سۈپىتىنى «ئىستىيلائ» دەپ مۇئتەزىلە ۋە جەھمىييەلەرنىڭ ئەقىدىسى بويىچە تەۋىل قىلىدۇ.

◈ ھەبەشىي قۇرئان كەرىمنىڭ لەپزىنى ئاللاھ تائالا ئەمەس، جىبرىئىل ۋۇجۇدقا چىقارغان، دەپ بىلجىرلايدۇ: ئۇنىڭ قارىشىچە قۇرئان كەرىم ئاللاھ تائالانىڭ كالامى ئەمەس، جىبرىئىلنىڭ كالامىدىن ئىبارەتتۇر. («إظهار العقيدة السنية» ناملىق كىتابىنىڭ 591 ـ بېتىدە بۇلارنى زىكىر قىلىدۇ.)

◈ ھەبەشلەر ئىمان مەسىلىسىدە مۇرجىئىي ۋە جەھمىيلار بىلەن ئوخشاش ئەقىدىدە بولۇپ، ئىمان بولسىلا، ئەمەل قىلمىسىمۇ بولىدۇ، دېگەننى ئىلگىرى سۈرىدۇ. ئۇلارچە بولغاندا بىرسى ناماز ۋە بارلىق ئەركانلارنى تەرك قىلغان تەقدىردىمۇ مۆمىن بولۇپ قېلىۋېرىدۇ. («الدليل القويم» ، 7 ـ بەت/ «بغية الطالب»، 51 ـ بەت.)

ـ ئاللاھ تائالانىڭ ھۆكۈملىرىگە قارشى بەشەرىي قانۇنلار بىلەن ھۆكۈم قىلىش مەسىلىلىرىنى دېگەندەك ئەھمىيەتلىك دەپ قارىمايدۇ. ھەبەشىي مۇنداق دەيدۇ: «بىرسىنىڭ ئاللاھ تائالانىڭ قانۇنلىرى بىلەن ھۆكۈم قىلماسلىقى ئاللاھنىڭ پەرزلىرىدىن بىر نەرسە ئادا قىلمايدۇ ياكى بىرەر ھارام ئىشتىن ئۇنى توسۇپ قالمايدۇ. كىمكى ھاياتىدا بىر قېتىم "بىر ئاللاھدىن باشقا ئىلاھ يوق" دېسە، ئۇ مۆمىندۇر، ئۇ مۇسۇلماندۇر. ئۇنى يەنە "گۇناھكار مۆمىن" دېيىش مۇمكىن.» («الدليل القويم»، 9،10 ـ بەت/ «بغية الطالب»، 51 ـ بەت.)

◈ ھەبەشلەر قەدەر مەسىلىسىدە جەبرىيەنىڭ ئازغۇن ئەقىدىسىدە بولۇپ، ئاللاھ تائالا كاپىرنىڭ كۇپۇرلۇقىغا ياردەم بەرگەن، ئەگەر ئاللاھ تائالا ئۇنى قوللىمىغان بولسا، كاپىرنىڭ كاپىر بولۇشى مۇمكىن ئەمەس ئىدى، دەپ بىلجىرلايدۇ. («النهج السليم»، 71 ـ بەت.)

◈ ھەبەشلەر كىشىلەرنىڭ قەبرىلەرگە يۈزلىنىشكە، ئۇلاردىن مەدەت تىلەش، ھاجەتلىرىنى راۋا قىلىشلىرى ئۈچۈن ئۇلارغا ئىلتىجا قىلىشقا رىغبەتلەندۈرىدۇ: چۈنكى قەبرىدىكى ئۆلۈكلەر ئۇلارنىڭ قارىشىچە كىشىلەرنىڭ ھاجەتلىرىنى راۋا قىلىپ بېرىش ئۈچۈن قەبرىدىن چىقىدۇ ۋە ئىشلىرىنى تۈگىتىپ بولۇپ قايتىپ كېتىدۇ. ئاللاھ تائالادىن باشقىلاردىن مەدەت تەلەپ قىلىشنى جائىز، دەپ قارايدۇ. تاشلارنى تەۋەررۈك

www.munber.org

بىلىشكە چاقىرىدۇ. («الدليل القويم»، 173 ـ بەت/ «بغية الطالب»، 8 ـ بەت/ «صريح البيان»، 62، 57 ـ بەتلەر). ئەگەر بىرەيلەن ئاللاھنىڭ رەسۇلى بىلەن جەھەننەمدىن پاناھلىق تىلەيمەن، دېسە ئۇلارنىڭ مەزھىپى بويىچە ھېچقانداق مەسىلە يوق.

◈ ھەبەشىلەر مەزھەپلىرىنى كۆچلەندۈرىدىغان ئاجىز، مەۋزۇئ ھەدىسلەرنى ئالدىنقى قاتارغا قويىدۇ، مەزھىپىگە توغرا كەلمەيدىغان كۆپلىگەن سەھىھ ھەدىسلەرنى ئاجىز ھەدىسلەر قاتارىغا چىقىرىۋېتىدۇ. بۇ مەسىلىلەر «المولد النبوي» ناملىق كىتابىدا روشەن كۆزگە چېلىقىدۇ.

◈ ھەبەشىي كۆپىنچە ساھابىلەرنى، خۇسۇسەن مۇئاۋىيە ئىبنى ئەبۇ سۇفيان، مۆمىنلەرنىڭ ئانىسى ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھالارنى تىللايدۇ. خالىد ئىبنى ۋەلىيد ۋە باشقىلارنىڭ سالاھىيىتىگە تىل ئۇزىتىدۇ. ئەلى رەزىيەللاھۇ ئەنھۇغا قارشى چىققانلارنى جاھىلىيەت ئۆلۈمىدە ئۆلگەن، دېگەننى ئىلگىرى سۈرىدۇ. رافىزىيلارنى مەمنۇن قىلىش ئۈچۈن كاپىرلىششىپ كەتكەن ساھابىلەرنىڭ، خۇسۇسەن ئىككى شەيخنىڭ كۇپرىدىن ھەزەر ئەيلەشنى ھەر دائىم ئېغىزغا ئالىدۇ. («إظهار العقيدة السنية»، 182 ـ بەت.)

◈ ھەبەشىي، ئاللاھ تائالانىڭ كائىناتنى ھېكمەتسىز ياراتقان، پەيغەمبەرنىمۇ ھېكمەتسىز ئەۋەتكەن، دەپ ئېتقاد قىلىدۇ. ئاللاھ تائالانىڭ بىرەر ئىشنى ھېكمەت بىلەن باشلىغان دېگەن كىشىنى مۇشرىك، دەپ قارايدۇ.

◈ ھەبەشىي كۆپلىگەن ئۆلىمالارنى كاپىرغا چىقارغان. مەسىلەن شەيخۇل ئىسلام ئىبنى تەيمىييەنى كاپىرغا چىقارغان ۋە بالاغەتكە يەتكەن كىشىنىڭ ئۇنى كاپىر، دەپ ئېتقاد قىلىشىنى ۋاجىبلارنىڭ بىرىنچىسى قىلىپ بېكىتكەن. شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇنىڭ كىتابلىرىنى ئوقۇشتىن قاتتىق ئاگاھلاندۇرغان. ئۇ يەنە، ئىمام زەھەبىي رەزىل، شەيخ مۇھەممەد ئىبنى ئابدۇلۋاھھابنى گۇناھكار، قاتىل ۋە كاپىر، دەپ ھېسابلايدۇ. شەيخ مۇھەممەد ناسىرۇددىين ئالبانىينىمۇ كاپىر، دەيدۇ. شەيخ سەييىد ئەسسابىقنى مەجۇسىي كاپىر، دەپ ھېسابلايدۇ. ئۇستاز سەييىد قۇتۇبنى كاپىر خاۋارىجلارنىڭ كاتتىۋېشى، دەيدۇ. (ھەبەشىلەرنىڭ «منار الهدى» ژۇرنىلى، 3 ـ سان، 234 ـ بەتتىكى «سەييىد قۇتۇب ۋە ئەگەشكۈچىسى فەيسال مەۋلىۋىگە رەددىيە بىرىشتىكى مۆتىدىل يول» ناملىق ماقالىگە قاراڭ). ئەمما، ئۆلىمالار كاپىرلىقىغا شاھىدلىق بەرگەن ۋەھدەتۇل ۋۇجۇد مەزھىپى، ھۇلۇل ۋە ئىتتىھاد نەزىرىيىلىرىنىڭ ئوتتۇرىغا قويغۇچىسى ئىبنى ئەرەبىنى ھەبەشىي شەيخۇل ئىسلام، دەپ ھېسابلايدۇ. ھەبەشىي يەنە سۈپىزمنىڭ نەقشىبەندىييە ۋە رىفائىييە تەرىقەتلىرىگە چاقىرىدۇ.

◈ ھەبەشىينىڭ دىندا ھىلە ئىشلىتىشىنىڭ جائىزلىقى، يات ئاياللارغا قاراش، ئارىلىشىش، قول ئېلىشىپ كۆرۈشۈشتە ھېچقانداق مەسىلە يوق ئىكەنلىكى، ئاياللارنىڭ ئەتىرلەرنى ئىشلىتىپ، ئەرلىرىنىڭ رۇخسىتىسىزلا يېرىم يالىڭاچ ھالدا سىرتلارغا چىقىشنى يوللۇق، دېيىشلىرىگە ئوخشىغان دائىرە سىرتىدىكى تۇترۇقسىز پەتىۋالىرى بار.

www.munber.org

◈ ھور سەبىلەرنى ئېلىپ سېتىشنى مۇباھ، دەپ قارايدۇ. زاكاتنىڭ قەغەز پۇل بىلەن ئالاقىسى يوق، ئۇ پەقەت ئالتۇن ۋە كۈمۈش ئۈچۈن ۋاجىبتۇر، دېگەن دەۋا بىلەن كىشىلەرنىڭ قەغەز پۇللىرىغا زاكات ئايرىماسلىقىنى جائىز، دەپ قارايدۇ. شۇنىڭدەك ئۆسۈم يېيىشنىڭ، نىجاسەت ئارىلىشىپ قالغان بولسىمۇ ناماز ئوقۇشنىڭ جائىز ئىكەنلىكىنى ئىلگىرى سۈرىدۇ.(«بغية الطالب»، **99** ـ بەت.)

◈ ھەبەشلەر ئامېرىكا، كانادالاردا قىبلىنى ئۆزگەرتىش پىتنىسىنى ئوتتۇرىغا چىقارغان. ھەتتا ئۇلارنىڭ مەخسۇس بىر مەسچىتى بولۇپ، قىبلىنى **90°** ئۆزگەرتىپ، مۇسۇلمانلارنىڭ قىبلىسىنىڭ دەل ئەكسىگە يۈزلىنىدىغان بولغان. چۈنكى ئۇلار يەر شارىنى يېرىم ئاپلىسىن شەكلىدە يوملاق، دەپ ئېتىقاد قىلىدۇ. لىۋاندا ئايرىم بىر جامائەت بولۇپ، مەسچىتنىڭ جامائىتى نامازلىرىنى ئوقۇپ بولغاندىن كېيىن، ئايرىم ناماز قىلىشىدۇ. ئۇلار مەسچىت ئىماملىرىنى ئۇرۇش، ئۇلارغا زورلۇق قىلىش، ئۆزلىرىنىڭ پىكىرلىرىنى تارقىتىش ئۈچۈن خالىمىغانلىرىغا قارىماي مەسچىتلىرىدە دەرس سۆزلەشتەك ئىشلىرى بىلەن نام چىقارغان. مەسچىتلەردە قوتراتقۇلۇق قىلىش ئۈچۈن ھەرىكەت قىلىدۇ. بۇلارنىڭ ھەممىسى مۇسۇلمانلارنىڭ دۈشمەنلىرىنىڭ ئۇلارغا سۇنغان ياردەم ۋە قوللاشلىرى ئارقىسىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ.

پىكىر ۋە ئەقىدىلەرنىڭ يىلتىزلىرى:

◈ يۇقىرىقىلاردىن ئوتتۇرىغا چىققاندەك، ھەبەشلەرنىڭ پىكىر ۋە ئەقىدىلىرىنىڭ يىلتىزلىرى تۆۋەندىلەردە ئۆز ئىپادىسىنى تاپىدۇ:

- سۈپەت مەسىلىلىرىدە جەھمىييە مېتودىغا يېقىنلىشىپ كەتتىدىغان كېيىنكى دەۋرلەردىكى ئەشئەرىيىلەر.

- ئىمان مەسىلىلىرىدە جەھمىييە ۋە مۇرجىئەلەرنىڭ يولى.

- رىفائىييە، نەقشىبەندىييەگە ئوخشىغان ئازغۇن سۈپىزم تەرىقەتلىرى.

- باتىنى جەبىر ئەقىدىسى (ئىنسانلار بارلىق ئىشلىرىنى ئاللاھنىڭ مەجبۇرى قىلىشى ئارقىسىدا ئېلىپ بارىدۇ، دەيدىغان ئەقىدە ـ ت).

- ئىسلامغا دۈشمەنلىك قىلىش، مۇسۇلمانلارنىڭ سېپىنى بۆلۈش غايىسى ئاساسىدا بىر يەرگە توپلانغان بىر قاتار ئازغۇن پىكىر ۋە مېتودلار توپلىمى. ئىسپانىيە، ئەنگىلىيە ۋە باشقا جايلاردىكى ئابدۇلقادىر ئەسسۇفىي، ئەلمۇرابىتىيغا ئوخشاش، ھەبەشىي ۋە ئەگەشكۈچىلىرىنىڭمۇ بىر قىسىم سىرتقى كۈچلەر تەرىپىدىن مۇسۇلمانلارنىڭ ئارىسىغا بۆلگۈنچىلىك سېلىش غەرىزى بىلەن ئىشلىتىلگەن بولۇشى ئېھتىمالدىن يىراق ئەمەس.

تارقىلىشى ۋە تەسىر دائىرىسى:

www.munber.org

ھەبەشلەر لىۋاندا ئادەمنىڭ گۇمانىنى قوزغاپ قويغۇدەك دەرىجىدە ئۇلتۇراقلاشقان.

ئۇ يەردە ئۇلارنىڭ ناھايىتى چوڭ مەدرىسىلىرى، شەھەرنى توشقۇزغۇدەك ئاپتۇبۇسلىرى بار بولۇپ، ئۇلارنىڭ سىپىگە قېتىلغان، بىرگە ئىشلىگەنلەرگە بېرىلىدىغان كىشىنى ئۆزىگە جەلپ قىلغۇدەك يۇقىرى مائاشتىن باشقا، مەدرىسلىرىنىڭ دائىرىسى ھۆكۈمەت مەدرىسلىرىنىڭ دائىرىسىدىن ئېشىپ چۈشىدۇ. بۇنىڭدىن باشقا ئۇلارنىڭ پىكىرلىرىنى تارقىتىدىغان، مەزھىپىگە چاقىرىدىغان بىر رادىئو ئىستانسىسى بار. ھەبەشلەر لىۋاندىن باشقا ياۋروپا، ئامېرىكىلارغىمۇ تارقالغان. كانادا، ئاۋستىرالىيە، شۋىتسىيە ۋە دانىيە قاتارلىق ئەللەردە ئەنسىزلەرگە سەۋەب بولغان. ئۇلار يەنە لىۋاندىمۇ شەيخنىڭ قىبلىنى شىمال تەرەپكە ئۆزگەرتىش توغرىسىدا بەرگەن پەتىۋاسى سەۋەبلىك لىۋاندىمۇ پىتنى كەلتۈرۈپ چىقارغان.

بۈگۈنكى كۈندە، بۇ ئازغۇن مەزھەپنىڭ ئەگەشكۈچىلىرى باشتا لىۋانلىقلار تۇرغان دۇنيانىڭ بىر قانچە يېرىدە ۋە ھەبەشىينىڭ دەۋتىدىن تەسىرلەنگەن بىر قىسىم ئازغۇنلار ئارىسىدا تارقىلىشقا باشلىدى.

يۇقىرىقىلاردىن شۇ نەرسە ئايدىڭلىشىدۇكى: ھەبەشلەر ئازغۇن بىر تائىپە بولۇپ، سىرتقى جەھەتتىن ئىسلامغا مەنسۇپتەك كۆرىنىدۇ، ئەمما ئىچكى جەھەتتىن ئىسلامنى ۋەيران قىلىش ئۈچۈن ھەرىكەت قىلىدۇ. بۇ تائىپە ئۆزىنىڭ ۋەيران قىلغۇچ پرىنسىپلىرىغا چاقىرىش، زامانلارنىڭ بىلەن ئۆتۈشى بىلەن ئۇنتۇلۇپ كەتكەن قۇرئان مەخلۇق مەسىلىلىرىگە ئوخشاش باتىل پىكىر ۋە ئەقىدىلىرىنى جانلاندۇرۇش، ئۆتمۈش ۋە ھازىرقى زاماندىكى ئەھلى سۈننە ۋەلجامائە ئۆلىمالىرى قارشى تۇرۇپ كەلگەن سوپىتكە ئائىت ھەممىگە تونۇشلۇق بولۇپ كەتكەن تالاش - تارتىشلارغا چاقىرىشتا ئىقتىسادىي ۋەزىيەتنىڭ ناچارلىقى، لىۋاندىكى ئىچكى ئۇرۇشتىن قېلىپ قالغان نادانلىق ۋە نامراتلىقنى غەنىمەت بىلدى. ھەدىسشۇناس شەيخ ئالبانىيغا ئوخشىغان زامانىمىزدىكى بىر قاتار ئەھلى سۈننەت ۋەلجامائەنىڭ ئۆلىمالىرى ئۇلارغا قارشى تۇرۇپ كەلدى. شەيخ ئىبنى باز ھىجرىيە 1406 - يىلى 10 - ئاينىڭ 30 - كۈندىكى 2392 - نومۇرلۇق پەتىۋاسىدا مۇنداق دەيدۇ: « ھەبەش تائىپىسى ئازغۇن تائىپەدۇر، ئۇلارنىڭ باشلىقى ئابدۇللاھ ئەلھەبەشىينىڭ ئازغۇنلىقى، توغرا يولدىن ئازغانلىقى ھەممىگە مەلۇم. ئۇلارنى بويىقۇت قىلىش، باتىل ئەقىدىلىرىنى ئىنكار قىلىش ۋاجىب، كىشىلەرنى ئۇلارغا قۇلاق سېلىشتىن، دېگەن سۆزلىرىنى قوبۇل قىلىشتىن ئاگاھلاندۇرۇش لازىم. »

ئەتراپلىق مەلۇمات ئۈچۈن پايدىلىنىش مەنبەلىرى:

◈ ھەبەشلەرنىڭ كىتاب ۋە رىساللىرى:

- ئابدۇللاھ ئەلھەبەشىي: المقالات السنية في كشف ضلالات ابن تيمية.
- ئابدۇللاھ ئەلھەبەشىي: التعقيب الحثيث.

www.munber.org

- ئابدۇللاھ ئەلھەبەشي: النهج السوي في الرد على سيد قطب وتابعه فيصل مولوي.

- ئابدۇللاھ ئەلھەبەشي: الدليل القويم على الصراط المستقيم.

- ئابدۇللاھ ئەلھەبەشي: بغية الطالب في معرفة علم الدين الواجب.

- ئابدۇللاھ ئەلھەبەشي: إظهار العقيدة السنية شرح العقيدة الطحاوية.

- ئابدۇللاھ ئەلھەبەشي: كتاب المولد النبوي.

- ئابدۇللاھ ئەلھەبەشي: صريح البيان.

- كامال ئەبۇلمنا (كامال ئەلھۇت): الرسائل السبكية في الرد على ابن تيمية.

- كامال ئەبۇلمنا (كامال ئەلھۇت): التوفيق الرباني في الرد على ابن تيمية الحراني.

- ئابدۇللاھ ئەلھەبەشي: بهجة النظر.

- "منار الهدى" ژۇرنىلى.

◈ ئۇلارغا رەددىيە قايتۇرغان كىتاب ۋە رەددىيەلەر:

- شەيخ ئوسمان ئەسسافىي: الرد على الشيخ الحبشي.

- ئۇسامە ئەلقەسساس: استواء الله على العرش.

- ئۇستاز ئىۋەز مەنسۇر: الاستواء بين التنزيه والتشويه.

- شەيخ ئەلھاشىمىغا: إطلاقة الأعنة.

- ئەدنان ياسىن ئەنەقشبەندي: رسالة الرد على الحبشي في موضوع إعانة الكافرين على كفرهم.

- ئابدۇرراھمان دەمەشقىييە: عبدالله الحبشي: عقائده وشذوذه.

- ئابدۇرراھمان دەمەشقىييە: الرد على عبد الله الحبشي.

- ئابدۇرراھمان دەمەشقىييە: بين أهل السنة وأهل الفتنة.

- ئابدۇرراھمان دەمەشقىييە: شبهات أهل الفتنة وأجوبة أهل السنة. قولىيازما ۋە ئۈنئالغۇ لىنتىسى.

- شەيخ ئوسمان ئىبنى ئابدۇلقادىر ئەسسافىي: الأضواء الساطعة على ما في كتاب "الدليل القويم على الصراط" من أفكار زائفة وعقائد زائغة.

- «فۇرقان ژۇرنىلى» كۇۋەيت، 23 ـ سان، 1413ھ/1993م، ئىسلام مەدەنىي مىراسلىرىنى جانلاندۇرۇش جەمئىيىتى نەشر قىلغان ـ كۇۋەيت.

www.munber.org

- «مۇجتەمەئ» ژۇرنىلى، 1029 ـ سان، جامادىئۇل ئاخىرنىڭ 20 ـ كۈنى 1413ھ/ 15 ـ دېكابىر، 1992م. ئىجتىمائىي ئىسلاھات جەمئىيىتى نەشىر قىلغان ـ كۇۋەيت.

- «مۇجتەمەئ» ژۇرنىلى، 679 ـ سان، 10/2/1993.

- «شىرائ» ژۇرنىلى ـ لىۋان، مۇئاۋىن پارلامېنت رەئىسى ئەدنان ئەتتىرابلىسى بىلەن ئۆتكۈزۈلگەن سۆھبەت، 574، 639 ـ سان، 1/8/1994.

- «ئەلمۇسلىمۇن» گېزىتى، 407 ـ سان، 20/1/1992 ـ 410 ـ سان، 11/12/1992.

- «ئوتتۇرا شەرق» گېزىتى، 5117 ـ سان، 1/12/1992.

شەيخ مۇھەممەد ناسىرۇددىن ئەلئالبانىي: الرد على الأحباش، ۋىدىيو لىنتىسى.

www.munber.org